

Tietoturvallisuuden ajankohtaiset haasteet Mitä vaaditaan tietoturvaosaamiselta?

Turvallisuusalan neuvottelupäivät
7.5.2008

Jari Pirhonen
Turvallisuusjohtaja, CISSP, CISA
Samlink - www.samlink.fi

Samlinkin visiona on olla finanssialalla asiakaslähtöisin, kasvava ja arvostettu palvelukeskus integraattori- ja lisäarvopalveluissa

Asiakkaamme

- Aktia
- Finnvera
- Henkivakuutusyhtiö Duo
- Handelsbanken
- Paikallisosuuspankit
- Suomen Hypoteekkiyhdistys
- Säästöpankit

Palvelumme

- Peruspankkijärjestelmät
- Verkkopalvelut
- Vakuutusjärjestelmät
- Johdon ja viranomaisjärjestelmät
- Asiakashallintajärjestelmät
- Laskenta- ja taloushallinnon palvelut
- Infrastrukturi...

Verkkomme

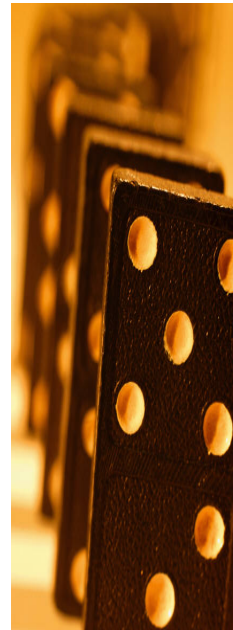
- Asiakaspankeissa työskentelee kaikkiaan reilut 3000 henkilöä
- Asiakaspankit palvelevat yhteensä vajaassa 500 konttorissa
- Asiakaspankeilla on tällä hetkellä 1-1,5 miljoonaa asiakasta,
- ...joista yli puolet käyttää internet-pankkipalveluja

Lyhyesti meistä

- Pitkäaikainen finanssisektorin tuntemus muodostaa toiminnan perustan
- Toimitamme järjestelmiä ASP palveluna ja BPO palveluita (esim. kirjanpito)
- N. 300 asiantuntijaa + laaja kumppaniverkosto
- Liikevaihto 60,6 M€ vuonna 2007
- Paras AAA luottoluokitus

Sisältö

1. Tietoturvaan kohdistuu ristiriitaisia paineita
2. Tietoturva on turvallisuusalan suurin haaste nyt ja tulevaisuudessa
3. Tietoturva-ammattilaisilta vaaditaan laajaa osaamista
4. Avainasemassa on koko organisaation sitouttaminen tietoturvatyöhön

7.5.2008 Jari Pirhonen

Tietoturvaan kohdistuu ristiriitaisia paineita

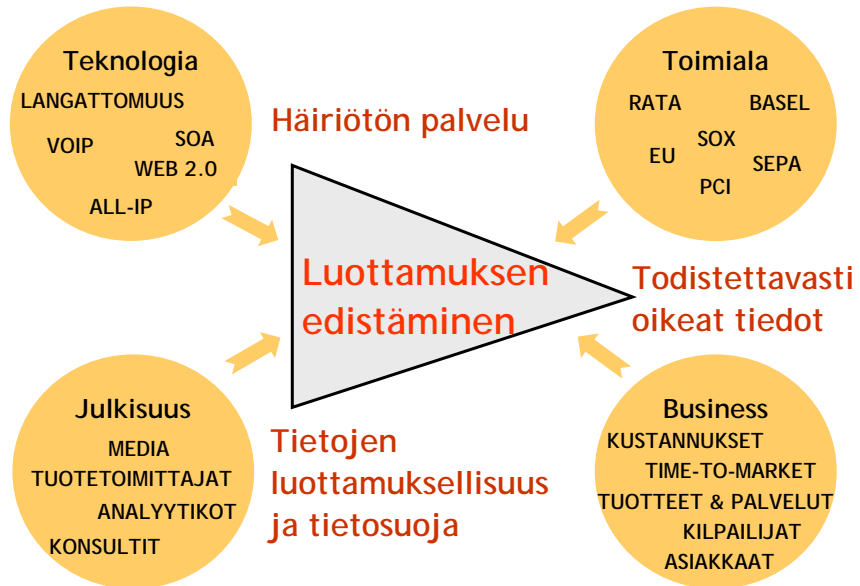
The major difference between a thing that might go wrong and a thing that cannot possibly go wrong is that when a thing that cannot possibly go wrong goes wrong it usually turns out to be impossible to get at and repair.

-- Douglas Adams,
The Hitchhiker's Guide to the Galaxy

7.5.2008 Jari Pirhonen

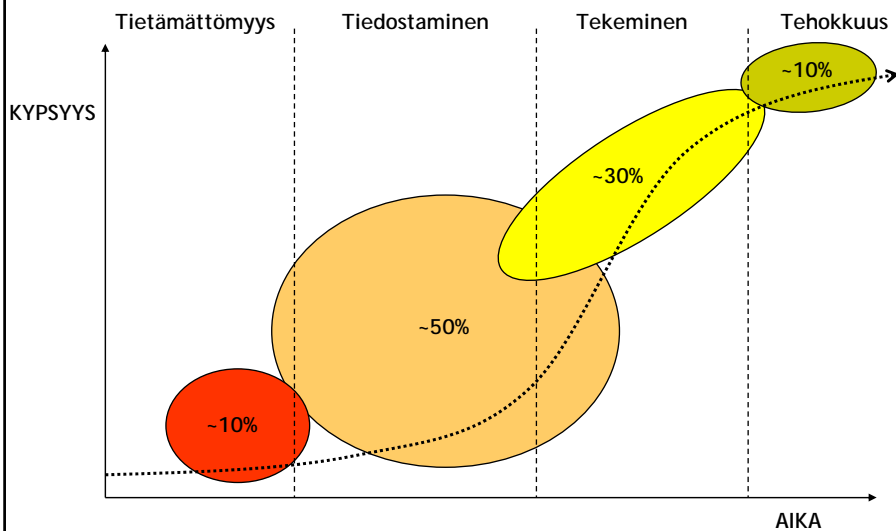
Tietoturvan ristiriitaiset vaatimukset

7.5.2008 Jari Pirhonen

Arvio yritysten tietoturvakypsyydestä

7.5.2008 Jari Pirhonen

Lähde: Gartner ja Howard Schmidt puhe 29.4.08

Tietoturva on turvallisuusalan suurin haaste nyt ja tulevaisuudessa

Whenever someone tells you that there's a novel, easy, solution to security, it's either because they don't understand security or they're trying to sell you something that isn't going to work.

-- Marcus Ranum

7.5.2008 Jari Pirhonen

Uutisia 1998

Yritysten johto laiminlyö tietoturvaan panostamista

TAPIO KIVISTÖ
tapio.kivistö@samlink.fi

Suomalaisten yritysten ja yhteisöjen johtajat eivät ole vielä paneutuneet riittävästi tietoturva-asioihin, arvioi keskusrikospolisin tietotekniikkaryhmän päällikkö Veli-Pekka Loikala. Hän uskoo tietoturvan vaariston tulleen eteen niin nopeasti, ettei niitä ole huomattava osaksi johtamista.

– Ei voi ajatella, että turva-asiat laitetaan nyt kinttoon ja unohdetaan ne sitten pariin vuodeksi. Tietoturva on jatkuva prosessi, toteaa Loikala.

Tietojärjestelmiin kohdistuvien hakkerointien, tietovarkauksien ja muiden vastaavien tapausten määrän arvioidaan kasvavan jatkuvasti, mutta poliisin tietoon tapauksia tulee edelleen harvakseltaan.

– Jutut ovat asiantuntijarikoksia, eivätkä yritykset mielellään tee niistä ilmoituksia, ilmeisesti imagoon pelataan kärsivän. Asiat hoitetaan yrityksen sisällä, toteaa Loikala.

Yli 500 pk-yritystä otti yhteyttä supoon

Myös suojeleupolisi on kiinnittänyt huomiota varsinkin huipputek-

nologian pk-yritysten tietoturvasuuteen. Nopeasti kasvavissa ja kansainvälisissä yrityksissä turva-asioiden ei selvästiäkään ehditä panostaa riittävästi.

Supo käynnisti viime talvena pk-yrityksille suunnatun hankkeen, jonka avulla viranomaiset pyrkivät paitsi jakamaan tietoa myös laukeamaan yritysten yhteydenotokynnystä tietoturvaloukkauksissa. Tarvetta hankkeelle tunnutaan olevan, sillä peräti 500 pk-yritystä kiinnostui supon projektista.

Hankkeeseen liittyen supo on keväällä ja syyskuun aikana järjestänyt alueellisia infotilaisuuksia yrityksille.

Vastaanoton kerrotaan olleen myönteistä, ja monissa huipputeknologian yrityksissä tietoturvaan on vasta nyt kunnolla kiinnitetty.

Suuremmat yritykset ovat jo oivaltaneet

Keskusrikospolisin Loikalan mukaan poliisi ei halua ryhtyä meste-roimaan yritysten käytännön tietoturvasuutta.

– Asiat eivät ole enää niin yksinkertaisia kuin parikymmentä vuotta sitten. Silloin voittoaikaa, että ottaa-kaa ura-avain niin turvallisuusasiat ovat kunnossa. Nyt kammat-

taa ottaa yhteyttä alan ammattilaisiin, sanoo Loikala.

Tietoturvaratkaisuja toimittavan Instrumentointi Oy:n osastonjohtaja Esa Einola arvioi, että varsinkin suurempien yritysten tietoturvaa tietoturva-asioiden on viime aikoina jo parantunut selvästi.

– Esimerkiksi pankkisektori, terveydenhuolto ja julkinen sektori laajemminkin ovat nyt liikkeellä. Samoin yleisemmin suuryritykset sekä informaatioteknologian ja tietotekniikan alueilla toimivat yritykset. Ne jotka haluavat liiketulla tietoa verkossa ja tehdä biometristä tiedon avulla, ymmärtävät turvan merkityksen, sanoo Einola.

Instrumentointi tarjoaa muun muassa johdon tietoturvakonsultointia sekä salaustekniikkaan liittyviä ratkaisuja.

Tampereella pääpaikkansa pitävän pöytäkirjan tietoturvaliiketoiminnan liikevaihto nousi tänä vuonna 40 miljoonaan markkaan eli kaksinkertaistui viime vuodesta.

Tuotetoimitukset pystytään hoitamaan, mutta osaamista ja karsuolintaa ei pystytä myymään niin paljon kuin haluttaisiin. Kysyntä on nyt niin paljon, toteaa Einola.

TCB-hakkerin tutkinta valmistuu

Keskusrikospolisi saa lähivikoina valmiiksi yli vuoden tutkinnan olleen laajan hakkerointitapauksen.

Nimimerkkiä TCB (Trouble Came Back) käyttänyt nuori suomalainen mies tunkeutui yli sadan yrityksen ja yhteisön tietojärjestelmiin toissa keväänä.

Hakkeri ei ilmeisesti vahingollisesti järjestelmiä, vaan tyytyi muun muassa lukemaan työntekijöiden sähköposteja.

Valtavan suuri tutkintapöytäkirja

TCB-juttu osoittaa, että ulkoista tietoturvaa tulisi kehittää suomalaisyrityksissä ja yhteisöissä, sanoo ylikomisario Veli-Pekka Loikala krp:stä.

Jutun tutkinta on ollut monipuolinen vyyhti. Viimeisiä kuolemia tehdään parhaillaan, jonka jälkeen juttu siirtyy syyteharkintaan.

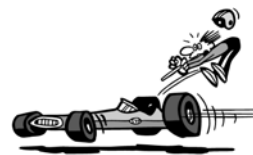
Pelkkä tutkintapöytäkirja johdantokin on 70 sivun mittainen, sanoo Loikala.

7.5.2008 Jari Pirhonen

Ajankohtaista 1998

- Tietoturvasuus etätyössä
- Tietoturvasuus ja lainsäädäntö
- Palvelujen ulkoistaminen
- Teollisuusvakoilu
- Tietoturvatason arviointi
- Tietoturvasuus järjestelmäkehityksessä

7.5.2008

Jari Pirhonen

lähde: Tietoturva ry historiikki,
http://www.tietoturva.fi/downloads/TTRY_10v_historiikki.pdf

Vuosisadan suunnitteluhaasteet

Make solar energy economical

Provide energy from fusion

Manage the nitrogen cycle

Provide access to clean water

Advance health informatics

Engineer better medicines

Prevent nuclear terrorism

Secure cyberspace

Advance personalized learning

Engineer the tools of scientific discovery

- laitteiden, sovellusten, tiedon ja käyttäjien vahva todentaminen
- turvallisten sovellusten tuottaminen ja turvallisuuden todentaminen
- tietoliikenteen aitouden ja oikeellisuuden varmistaminen
- turvallisuuspoikkeamien välitön huomaaminen ja tilanteen korjaaminen
- kokonaisuuksien turvaaminen
- käytettävyyden huomiointi tietoturvaratkaisuissa
- lakien vaikutusten analysointi
- tutkimustyön edistäminen

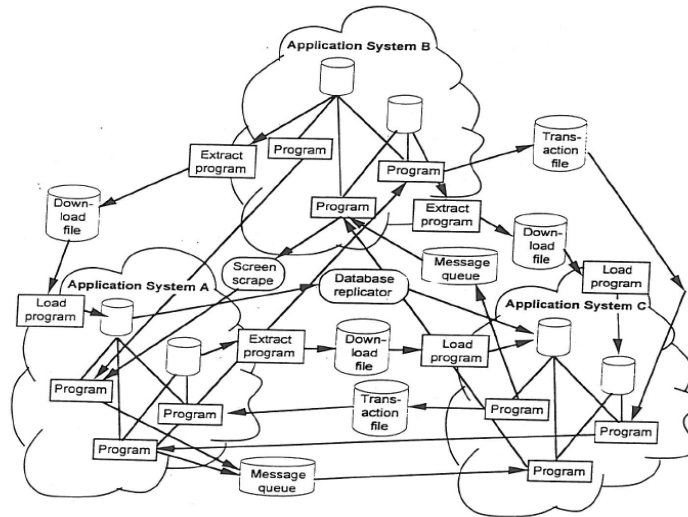
7.5.2008

Jari Pirhonen

lähde: <http://www.engineeringchallenges.org/>

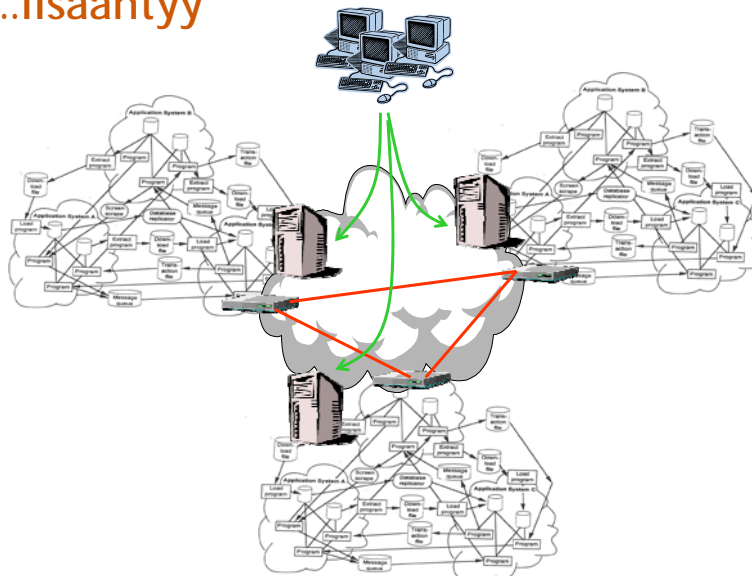
Monimutkaisuus...

7.5.2008 Jari Pirhonen

...lisääntyy

7.5.2008 Jari Pirhonen

Selain riittää sovelluksen väärinkäyttöön

ENNEN

Linux + ohjelmointi

↓

Windows + valmistryökalut

↓

Web-selain + syötteen manipulointi

↓

NYT

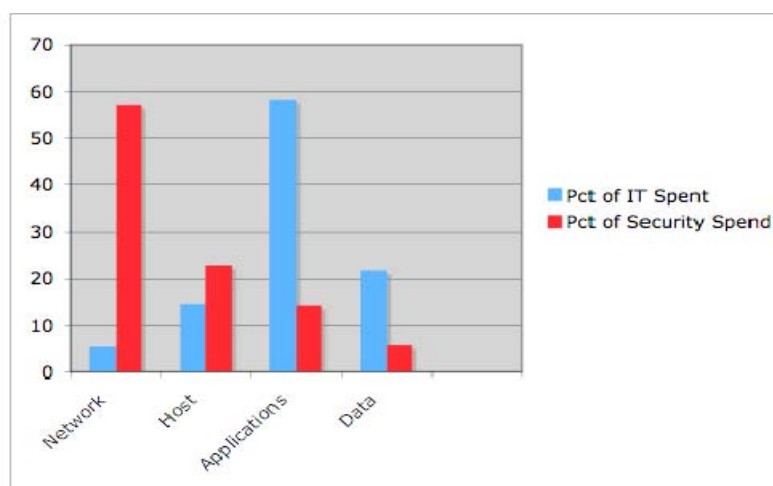
G☆☆lay

2.5.08 sivustolta xss.dy.fi löytyi yli 100 suomalaista haavoittuvaa web-sivustoa: Finnmatkat, Hkin yliopisto, Yle, Talentum, StoraEnso, TeliaSonera, Elisa, STT, Hätäkeskuslaitos, Helsingin Sanomat, Tampereen kaupunki, Tekla, Neste Oil, F-Secure, YIT, Endero,...

7.5.2008 Jari Pirhonen

Samlink

Tietoturvabudjetti epäbalanssissa?

7.5.2008

Jari Pirhonen

lähde: <http://1raindrop.typepad.com/>

Samlink

Tietoturvauhat 2010

Poliittinen
Juridinen
Taloudellinen
Sosio-kulttuurinen
Tekninen

Valtioiden välinen ja kaupallinen vakoilu lisääntyy. Kansalaisten luottamus valtion ja kaupallisten toimijoiden kykyyn suojata tietoa heikkenee. Kyberterrorismi, kuten kohdistetut palvelunestohökkäykset kriittistä infrastruktuuria ja verkkopalveluja vastaan lisääntyvät

Immateriaalioikeuksiin liittyvä lainsäädäntö ja niiden toimeenpano tiukkenevat vastauksena vakoilutapauksiin ja piratismiin. Yleinen huoli yksityisyyden ja henkilötietojen suojasta vaikuttaa ko. alueen lainsäädäntöön. Yrityksiin vaikuttava lainsäädäntö lisääntyy Euroopassa (EuroSox). Elektroniseen todistusaineistoon käyttö oikeudenkäynneissä vaatii entistä suurempia ponnistuksia ja kustannuksia.

Hyvinvointivaltioiden talouskasvun hiipumista tasapainottaa kehittyvien kansantalouksien jatkuva kasvu, mutta hiipuminen vaikuttaa tietoturvabudjetteja alentavasti. Organisoitu rikollisuus vahvistuu.

Työvoimassa tapahtuu merkittäviä demografisia ja kulttuurillisia muutoksia. Teknisesti erittäin osaava, mutta vähemmän riskitietoinen työvoima lisääntyy. Talouden laskusuhdanteen uhatessa työntekijöiden lojaliteetti työnantajaansa kohtaan vähenee.

Web 2.0 ja muut uudet teknologiat ovat laajassa käytössä. Panostus sovellusturvallisuuteen laimenee liiketoiminnan vaatiessa IT-osastoilta entistä nopeampaa muutoskykyä. Laitteiden kirjo ja yhteystarpeet kasvavat. Langattomasti käytettävien mobiililaitteiden määrä kasvaa eksponentiaalisesti.

1. Kohdistetut, suunnitellut verkkorikokset
2. Mobiililaitteiden haittaohjelmat
3. Web 2.0 haavoittuvuudet
4. Vakoilu
5. Häiriöt kriittisessä infrastruktuurissa
6. Tiukentuva lainsäädäntö
7. Ulkoistamisen tietoturvariskit
8. Tietoturvattomat sovellukset
9. Verkkorajojen eroosio
10. Teknologia-sukupolven asenne

7.5.2008 Jari Pirhonen Lähde: ISF, Threat Horizon 2010

Maltego

The screenshot shows the Maltego UI interface. The main window displays a complex network graph with numerous nodes and connecting lines. On the right side, there is a 'Palette' window with categories like 'Infrastructure' (Domain, DNS Name, Netblock, IP Address, Website) and 'Personal' (Email, Location, Person, Phrase, Phone Number). Below the palette, a search results window is open for the phone number '+358 40 574 6306'. The results show a path from a domain to phone numbers, with details for the domain 'domous.fi' and the phone number '+358 40 574 6306', including the location 'Confederation of Finnish Industries EK'.

7.5.2008 Jari Pirhonen

Tietoturva-ammattilaisilta vaaditaan laajaa osaamista

It is not enough to do your best; you must know what to do, and then do your best.

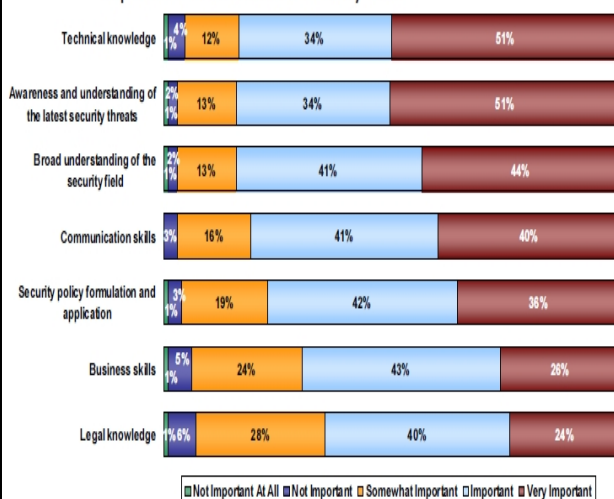
-- W. Edwards Deming

7.5.2008 Jari Pirhonen

Tietoturva-ammattilaiset tänään

Importance of Information Security Skills

Tietoturva-ammattilaisia on maailmanlaajuisesti n. 1.6 miljoonaa

Ammattilaisista n. 3.5% on suorittanut CISSP-sertifiointin

Ammattilaisten määrän arvioidaan kasvavan vuosittain 10% vuoteen 2012 asti (kokonaismäärä tällöin n. 2.7 milj.).

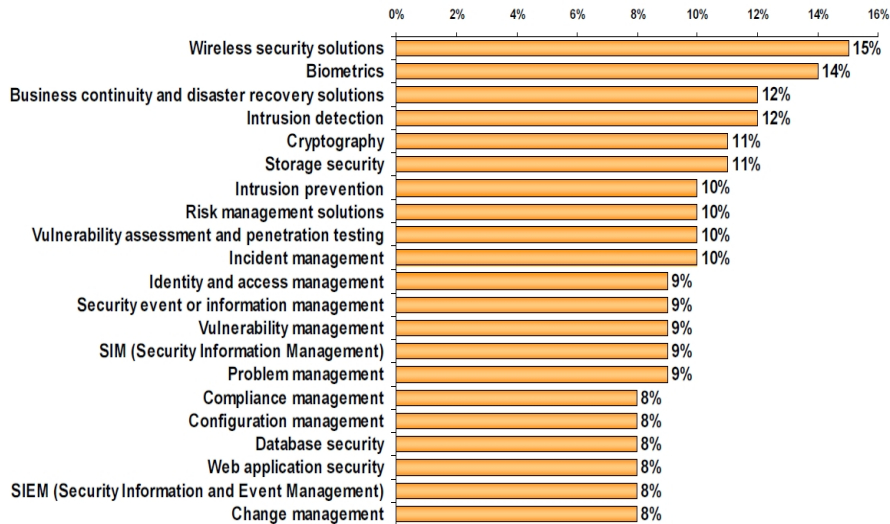
Suurin kasvu EMEA alueella, 13%.

7.5.2008 Jari Pirhonen

Lähde: (ISC)², www.isc2.org
The 2008 Global Information Security Workforce Study

Uudet käyttöönotettavat tietoturvateknologiat

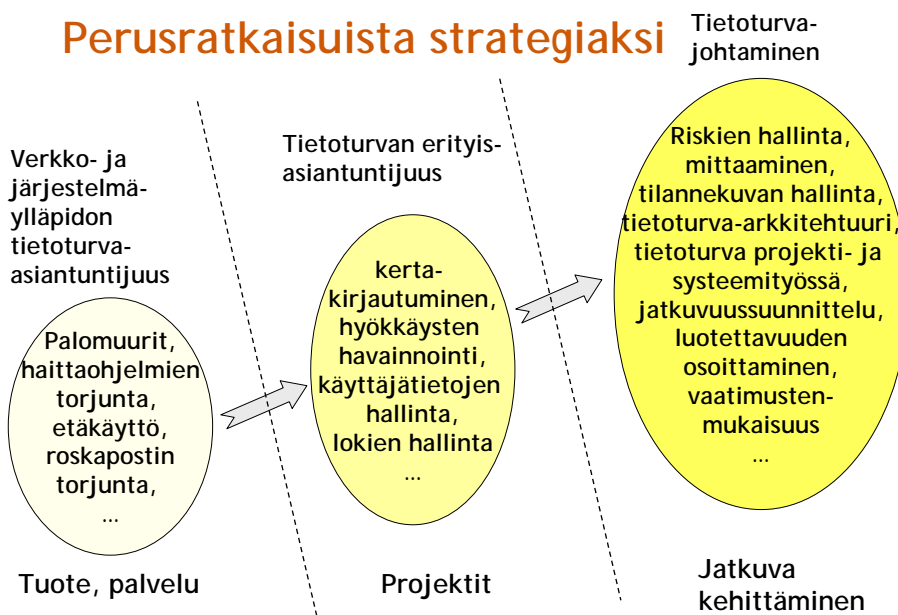
7.5.2008

Jari Pirhonen

Lähde: (ISC)², www.isc2.org
The 2008 Global Information Security Workforce Study

Perusratkaisuista strategiaksi

7.5.2008

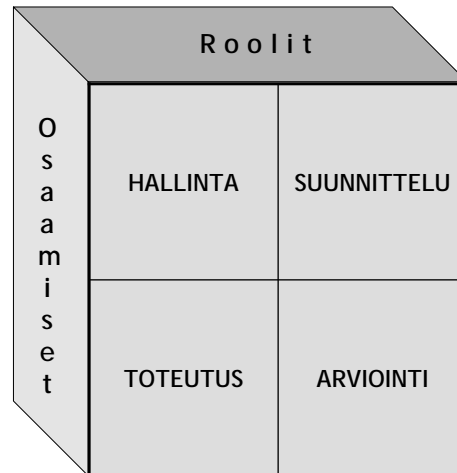
Jari Pirhonen

Tietoturva-ammattilaisen osaamisvaatimukset

1. Tietojen suojaaminen
2. Tietorikosten tutkiminen
3. Liiketoiminnan jatkuvuus
4. Poikkeamien hallinta
5. Tietoturvakoulutus ja -tietoisuus
6. IT-järjestelmien operointi ja ylläpito
7. Tietoverkkojen turvallisuus
8. Henkilöstöturvallisuus
9. Fyysinen turvallisuus
10. Tuotteiden ja palvelujen hankinta
11. Ulkoisten vaatimusten täyttäminen
12. Riskien hallinta
13. Strateginen johtaminen
14. Sovellusten turvallisuus

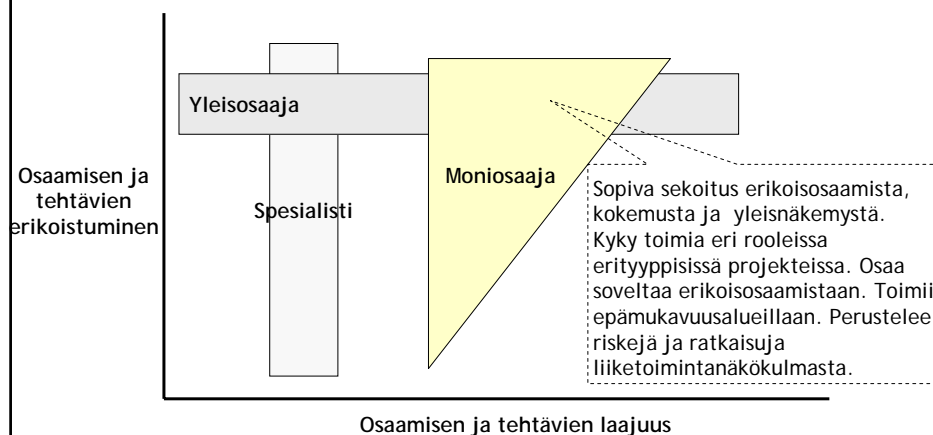
Lähde: IT Security Essential Body of Knowledge
 US Department of Homeland Security,
 National Cyber Security Division
<http://www.us-cert.gov/ITSecurityEBK/>

7.5.2008 Jari Pirhonen

Tietoturva-ammattilainen on moniosaaja

7.5.2008 Jari Pirhonen

Lähde: Gartner, The IT Professional Outlook

Avainasemassa on koko organisaation sitouttaminen tietoturvatyöhön

Among the other skills and knowledge you have you need to be able to tell people things they don't want to hear and have them asking for more.

-- cissp-forum mailing list

7.5.2008 Jari Pirhonen

Johtamismalli

7.5.2008 Jari Pirhonen

Yhteenveto

1. Tietoturvaan kohdistuu ristiriitaisia paineita
  - tietoturvaso yrityksissä on enimmäkseen korkeintaan välttävä
2. Tietoturva on turvallisuusalan suurin haaste nyt ja tulevaisuudessa
  - erityisesti monimutkaisuuden lisääntyminen, laitteiden ja yhteyksien määrän kasvu, turvattomat sovellukset ja ulkoiset vaatimukset
3. Tietoturva-ammattilaisilta vaaditaan laajaa osaamista
  - tarvitaan kommunikointikykyisiä, liiketoiminnan ymmärtäviä, teknisesti päteviä moniosaajia
4. Avainasemassa koko organisaation sitouttaminen tietoturvatyöhön
  - tietoturvajohtaminen, keskijohdon sitouttaminen, tietoturvatietoisuus